

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)

बी-04, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र कटवारिया सराय, नई दिल्ली-110016

सत्यापन प्रमाणपत्र
(सांख्ययोगः)

1. प्रमाणित किया जाता है कि शास्त्री में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
2. प्रमाणित किया जाता है कि आचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
3. प्रमाणित किया जाता है कि विशिष्टाचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

विभागाध्यक्ष हस्ताक्षर

प्रो. मार्कण्डेय नाथ
नामः...सांख्ययोगविभागाध्यक्ष...
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली -110016
दिनांक:.....

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

30/08/24

साङ्ख्ययोगविभागः

विशिष्टाचार्यः- (Program Specific Outcomes :) साङ्ख्ययोगविषयः

साङ्ख्ययोगविषये विशिष्टाचार्याध्ययनान्तरं छात्राः-

1. साङ्ख्ययोगदर्शनस्य मूलसिद्धान्तानाम् अवगमने व्याख्याने च सक्षमाः भवन्ति ।
2. महर्षिकपिलः साङ्ख्ययोगशास्त्रसिद्धान्तानां गहनं विश्लेषणं कर्तुं प्रभवन्ति ।
3. साङ्ख्ययोगशास्त्रसम्बन्धिपञ्चविंशतितत्वानाम् अध्ययनं मूल्याङ्कनञ्च कर्तुं प्रभवन्ति ।
4. साङ्ख्ययोगदर्शनस्य विभिन्नांशानामुपरि आलोचनात्मकविचारं कर्तुं प्रभवन्ति ।
5. साङ्ख्ययोगशास्त्रसम्बन्धि शोधपत्राणां लेखने प्रस्तुतीकरणे च सक्षमाः भवन्ति ।
6. साङ्ख्ययोगदर्शनस्य सिद्धान्तानां समकालीनसन्दर्भेषु प्रयोगे सक्षमाः भवन्ति ।
7. साङ्ख्ययोगदर्शनविवादानाम् एवं विचाराणां भागग्रहणे सक्षमाः भवन्ति ।
8. साङ्ख्ययोगदर्शनस्य शिक्षणे शोधे च योगदानं कर्तुं प्रभवन्ति ।
9. साङ्ख्ययोगदर्शनक्षेत्रे नवाचारकरणे अनुसन्धानकरणे सक्षमाः भवन्ति ।

साङ्ख्ययोगविभागः

विशिष्टाचार्यः- (Program Outcomes :) साङ्ख्ययोगः

साङ्ख्ययोगविषये विशिष्टाचार्याध्ययनान्तरं छात्राः-

1. साङ्ख्ययोगस्य गूढावगतिः

- साङ्ख्ययोगदर्शनस्य मूलसिद्धान्तानाम् अवधारणानां च ज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।
- साङ्ख्ययोगदर्शनस्य विशेषसिद्धान्तानाम् अवगतिं प्राप्स्यन्ति ।
- साङ्ख्ययोगदर्शनस्य एवं अन्यदर्शनानां मध्ये तुलनात्मकमध्ययनं कर्तुं प्रभविष्यन्ति ।

2. साङ्ख्ययोगदर्शनशास्त्रसिद्धान्तानाम् अवधारणानां च विश्लेषणम् ।

- पञ्चविंशतितत्वानां विश्लेषणं कर्तुं प्रभवन्ति ।
- साङ्ख्ययोगदर्शनस्य प्रमुखग्रन्थानाम् अध्ययनं करिष्यन्ति ।
- श्रीईश्वरकृष्णः एवं अन्यसाङ्ख्ययोगाचार्याणां विचाराणां विश्लेषणं कर्तुं प्रभवन्ति ।

3. भारतीयदर्शनं तथा संस्कृतिं प्रति गूढज्ञानम् ।

- भारतीयदर्शनस्य इतिहासविकासयोः अवगतिं प्राप्स्यन्ति ।
- समाजे साङ्ख्ययोगदर्शनस्य प्रभावाध्ययने समर्थाः भविष्यन्ति ।

4. अनुसन्धानकौशलस्य आलोचनात्मकविचारस्य च विकासः ।

- अनुसन्धानपद्धतीनां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।
- आलोचनात्मकविचारस्य तर्कस्य च विकासं करिष्यन्ति ।
- शोधपत्रलेखने कुशलतां प्राप्स्यन्ति ।

5. भारतीयदर्शनस्य क्षेत्रे एवं साङ्ख्ययोगे च विशेषज्ञता ।

- साङ्ख्ययोगे एवं भारतीयदर्शनक्षेत्रे विशेषज्ञतां प्राप्स्यन्ति ।
- साङ्ख्ययोगदर्शनस्य एवं समकालीनविचाराणां मध्ये सम्बन्धानाम् अध्ययने समर्थाः भविष्यन्ति ।
- साङ्ख्ययोगप्रयोगानाम् अनुप्रयोगानां विश्लेषणे समर्थाः भविष्यन्ति ।

6. आलोचनात्मकरचनात्मकचिन्तस्य विकासः

- आलोचनात्मकविचारस्य तर्कस्य विकासं करिष्यन्ति ।
- रचनात्मकचिन्तनस्य समस्या-समाधानस्य च कुशलतां प्राप्स्यन्ति ।
- नवाचारस्य अनुसन्धानस्य च योगदाने प्रवृत्तिष्यन्ति ।

7. शोधपत्रलेखनकौशलम्

- शोधपत्रलेखनस्य कौशलं प्राप्स्यन्ति ।
- शोधपत्रिकासु एवं सम्मेलनादिषु प्रस्तुतीकरणे दक्षाः भविष्यन्ति ।

8. साङ्ख्ययोगसमाजयोः मध्ये सम्बन्धावगतिः-

- साङ्ख्ययोगसमाजयोः मध्ये सम्बन्धाध्ययने समर्थाः भविष्यन्ति ।
- साङ्ख्ययोगन्यायानां प्रभावस्य अनुप्रयोगानाञ्च विश्लेषणं करिष्यन्ति ।

साङ्ख्ययोगविभागः

साङ्ख्ययोगविषयस्य विशिष्टाचार्यपाठ्यक्रमस्य पाठ्यक्रमपरिणामः (C.O)

अध्यननान्तरं छात्राः-

1. साङ्ख्ययोगदर्शनस्य मूलसिद्धान्तानाम् अवधारणानां च अवगमने सक्षमाः

भवन्ति ।

2. अव्यक्त-ज्ञ-व्यक्तादिषु प्रावीण्यं लभन्ते।

3. साङ्ख्ययोगसम्बन्धिपञ्चविंशतितत्वानाम् अध्ययने मूल्याङ्कने समर्थाः

भवन्ति ।

4. शोधसर्वेक्षणे विश्लेषणकौशले च प्रवीणतां प्राप्नुवन्ति ।

5. साङ्ख्ययोगदर्शनस्य विभिन्नांशानाम् आलोचनात्मकविचारे सक्षमाः भवन्ति ।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः - दर्शनम्

विभागः – साङ्ख्ययोगविभागः

कक्षा - विशिष्टाचार्यः

सत्रम् प्रथमम्

पत्रम् CC 01(साङ्ख्यतत्वकौमुदी)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	प्रथमकारिकातः द्वादशकारिका पर्यन्तम्	ग्रन्थकर्तुः आचार्यवाचस्पतिमिश्रस्यस्य व्यक्तित्वम् एवं कर्तृत्वम् अधिकृत्य परिचयं प्राप्स्यति । प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां स्वरूपतद्भेदानञ्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणञ्च करिष्यति ।	1	15	16
02	त्रयोदशकौरिकातः द्वाविंशतिकारिकापर्यन्तम्	प्रकृतिपुरुषयोः स्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति । पुरुषः बहुत्वं सिद्धः कर्तुं प्रभवति ।	1	15	16
03	त्रयोविंशतिकारिकातः पञ्चत्रिंशत्कारिकापर्यन्तम्	अष्टसिद्धयः नवतुष्टयः च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणञ्च करिष्यति । प्रकृतिपुरुषयोः स्वरूपस्य भेदस्य च परिचयं प्राप्स्यति ।	1	15	16
04	षट्त्रिंशत्कारिकातः पञ्चाशत्कारिकापर्यन्तम्	इन्द्रियवध बुद्धिवधञ्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणञ्च करिष्यति । सर्गनिरूपणम् वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति	1	15	16
05	एकपञ्चाशत्कारिकातः सप्ततिकारिकापर्यन्तम्	विपर्ययभेदानञ्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणञ्च करिष्यति । प्रधानस्य प्रवृत्तिः वर्गीकरणम् कर्तुं प्रभवति ।	1	15	16

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

सङ्कायः - दर्शनम्

विभागः - साङ्ख्ययोगविभागः

कक्षा - विशिष्टाचार्यः

सत्रम् प्रथमम्

पत्रम् CC 02 (पातञ्जलयोगसूत्रम् व्यासभाष्यम्) समाधिपादः

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगम-परिणामः (Learning Outcome)	क्रेडिट	घण्टाः	अङ्काः
01	आदितः दशसूत्रं यावत् (1-10)	सत्कार्यवादस्य वर्णनम् एवं व्याख्यां कर्तुं प्रभवति । प्रत्यक्षानुमानशब्दप्रमाणानां लक्षणं, अनुपलब्धिभेदानादच्च प्रत्यास्मरणं वर्गीकरणच करिष्यति ।	1	15	16
02	एकादशसूत्रात् विंशतिसूत्रम् यावत् (11-20)	संयमस्वरूपं, भूतजयः, चित्तस्यपरशरीरावेशः, कैवल्यस्वरूपं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	1	15	16
03	एकविंशतिसूत्रात् त्रिंशत्सूत्रम् यावत् (21-30)	बहिरङ्गनिर्बीजस्य भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति ।	1	15	16
04	एकत्रिंशत्सूत्रात् चत्वारिंशत्सूत्रम् यावत् (31-40)	अधीतविषयाणां वर्णनम् एवं व्याख्यां करिष्यति । सिद्धयस्वरूपं ज्ञास्यति। समाधिसिद्धिः, क्लेशकर्मनिवृत्तिः निरूपणम् कर्तुं प्रभवति ।	1	15	16
05	एकचत्वारिंशत्सूत्रात् एकपञ्चाशत्सूत्रपर्यन्तम् (41-51)	कर्म भेदस्य च प्रत्यास्मरणं, वर्गीकरणम् एवं संक्षेपीकरणं कर्तुं प्रभवति । पुरुषचित्तद्रष्टृत्वम् ज्ञास्यति ।	1	15	16

